

অসমত মহাত্মা গান্ধীৰ পোন প্ৰথম পদাৰ্পণ

পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা

পাঠটো নিৰ্বাচন কৰাৰ উদ্দেশ্য :

জোনাকী যুগৰ প্ৰখ্যাত লেখক পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই তেওঁৰ বৈচিত্ৰ্যময় জীৱনৰ কথা 'মোৰ সোঁৱৰণী' নামৰ আত্মজীৱনীখনত লিপিবদ্ধ কৰিছে। এই গ্ৰন্থখনত লেখকৰ ব্যক্তিগত জীৱন-কাহিনীৰ উপৰি দেশৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামকালীন অসমৰ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক জীৱনৰ চিত্ৰও সারলীল গদ্যশৈলীৰে অংকিত হৈছে। গান্ধীজীৰ প্ৰথম অসম ভ্ৰমণ (১৯২১) সমসাময়িক অসমীয়া বিদ্ৰোহ সমাজৰ কাৰণে অতি আগ্ৰহৰ বিষয় আছিল। গোহাঞিবৰুৱাই সেই ভ্ৰমণ-কাহিনী সুন্দৰভাৱে তেওঁৰ আত্মজীৱনীত বৰ্ণনা কৰিছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সেই কাহিনীৰ সোৱাদ দিয়াৰ উদ্দেশ্যে পাঠটি নিৰ্বাচন কৰা হৈছে।

লেখক পৰিচিতি :

লক্ষীমপুৰ জিলাৰ নকাৰী গাঁৱত জন্ম লাভ কৰা পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই (১৮৭১-১৯৪৬) শিৱসাগৰ আৰু কহিমাত পঢ়াশলীয়া শিক্ষা শেষ কৰি উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ উদ্দেশ্যে কলকাতালৈ যায় ১৮৯০ চনত। অৱশ্যে, বিভিন্ন অসুবিধাৰ কাৰণে ডিগ্ৰী লাভ কৰিব নোৱাৰিলে।

পাছত, 'দেখাত শুদা হাতে' অসমলৈ উভতি আহে যদিও 'নেদেখাকৈ কাষলতিৰ তলত... মাতৃভাষা আৰু জাতীয় সাহিত্য-সম্ভাৰৰ কঠীয়া-টোপোলা এটি' লৈ আহে। কলকাতাত থাকোঁতেই গোহাঞিবৰুৱাই 'বিজুলী' নামৰ আলোচনীখন সম্পাদনা কৰিছিল। এই আলোচনীৰ পাততে তেওঁৰ 'ভানুমতী' আৰু 'লাহৰী' উপন্যাস ধাৰাবাহিকভাৱে প্ৰকাশ পাইছিল। কলকাতাৰ পৰা উভতি আহি প্ৰথমে তেওঁ ঘৰতে থাকি সাহিত্যসেৱাত মনোনিৱেশ কৰে আৰু ছমাহ পাছত কহিমা চৰকাৰী ইংৰাজী স্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে যোগদান কৰি কৰ্মজীৱনৰ পাতনি মেলে। তাৰ পাছত তেওঁ তেজপুৰ নৰ্মাল স্কুলৰ হেডমাষ্টাৰ, মংগলদৈৰ তহচিলদাৰ, কাউন্সিল সদস্য, অনাৰেৰী মেজিষ্ট্ৰেট আদি বিষয়-বাবত নিযুক্ত হৈছিল।

উচ্চ সাহিত্য-প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী গোহাঞিবৰুৱাই কেবাখনো মানবিশিষ্ট গ্ৰন্থ ৰচনা কৰে। সেইবোৰৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য হ'ল— নাটক : 'গাঁওবুঢ়া', 'টেটোন তামুলী', 'জয়মতী', 'গদাধৰ', 'সাধনী' আৰু 'লাচিত বৰফুকন'। উপন্যাস : 'ভানুমতী' আৰু 'লাহৰী'। তত্ত্বমূলক গ্ৰন্থ : 'শ্ৰীকৃষ্ণ'। আত্মজীৱনী : 'মোৰ সোঁৱৰণী'। 'বিজুলী'ৰ উপৰি তেওঁ 'আসাম বন্তি' আৰু 'উষা' নামৰ আলোচনী দুখনো সম্পাদনা কৰে। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা হ'ল ১৯১৭ চনত স্থাপিত হোৱা অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম সভাপতি। ১৯১৭ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা সভাৰ শিৱসাগৰ অধিৱেশনত তেওঁ সভাপতিত্ব কৰে।

গোহাঞিবৰুৱাৰ কৰ্মৰাজিত সন্তুষ্ট হৈ সেই সময়ৰ ভাৰত চৰকাৰে তেওঁক 'ৰায়চাহাব' খিতাপেৰে বিভূষিত কৰে। অৱশ্যে, ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ আৰু মহাত্মা গান্ধীৰ প্ৰতিও তেওঁৰ শ্ৰদ্ধা আছিল। নিৰ্বাচিত পাঠটি পঢ়িলে এই কথা বুজিব পৰা যাব। পাঠটি লেখকৰ 'মোৰ সোঁৱৰণী' গ্ৰন্থৰ পৰা লোৱা হৈছে।

মূল পাঠ :

মহাত্মা মোহনদাস কৰমচাঁদ গান্ধীজীৰ কীৰ্তি-কাহিনীৰ কথা ভালেমান দিনৰপৰা ঘুনুক-ঘানাককৈ শুনি আছিলোঁ। দক্ষিণ আফ্ৰিকাবাসী ভাৰত সন্তানৰ দুখ-নিৰ্যাতন মোচন আৰু অভাৱ-অভিযোগ নিৰাকৰণৰ অৰ্থে গান্ধীজীৰ অসাধাৰণ কাৰ্য-কলাপ আৰু কৃতিত্বৰ বিষয়ে পঢ়ি-শুনি তেখেতৰ প্ৰতি আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা-ভক্তি মোৰ অন্তৰত উপচি পৰিছিল। কিন্তু, তেতিয়ালৈকে তেখেতৰ জন্মভূমি ভাৰতবৰ্ষত নিজ জাতীয় ভাৰতবাসীৰ অন্তৰত সেইবোৰ কাৰ্য-কলাপ আৰু কীৰ্তি-কাহিনী বিষয়ক অনুভূতি বহলকৈ বিৰিঙি উঠা দেখা নগৈছিল; মাথোন দূৰ-দূৰৈ বিদেশ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত গান্ধীজীৰ মহামানৱিক কাৰ্য-কলাপৰ বহুল আলোচনা আৰু সমালোচনা চলিছিল। বিশেষ, আমেৰিকাৰ খ্ৰীষ্টিয়ান মিছনেৰি সম্প্ৰদায়ে গান্ধীজীৰ মানৱজাতিৰ মঙ্গলার্থে কৰা অলৌকিক আত্মোৎসৰ্গত বিস্ময় মানি তেখেতক অশেষ প্ৰশংসা কৰিছিল; এনে কি, সেই সম্প্ৰদায়ৰ পুৰোহিত পাদ্ৰীসকলে মহাত্মা গান্ধীজীক অৱতাৰী মহাত্মা যীশুখ্ৰীষ্টতকৈও ওপৰ খাপত আসন দিয়ালৈ লক্ষ্য কৰি স্তুতি হৈছিলোঁহঁক। এনেতে মহাত্মা মোহনদাস কৰমচাঁদ গান্ধী জন্মভূমি ভাৰতবৰ্ষলৈ উলটি আহে। আহিয়েই তেখেতে পৰাধীন স্বজাতি ভাৰতবাসীৰ উদ্ধাৰৰ অৰ্থে বিবিধ বিষয়ক নৈতিক, দৈহিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক দেশহিতকৰ কাৰ্যত আত্মনিয়োগ কৰে। সেই আলমতে গান্ধীজীয়ে সেই কালৰ ভাৰত-গৱৰ্ণৰ জেনেৰেল লৰ্ড ৰীডিং চাহাবলৈ ভাৰতবাসীৰ হৈ এখন বৰ দীঘলীয়া পত্ৰ লিখে। সেই পত্ৰত, গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলক 'Dear Sir' বুলি সম্বোধন কৰি, 'Your Excellency' ৰ ঠাইত উকাকৈ অকল 'Your' বুলি লিখা স্বাধীনচিহ্নীয়া কথাবোৰ পঢ়ি বিস্ময় মানিব লগাত পৰিছিলোঁহঁক, বাস্তৱতে তেতিয়ালৈকে কোনোজনে ভাইচৰয় আৰু গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলক সেইভাৱে উকাকৈ সম্বোধন কৰা

চিঠি-পত্ৰ কাৰ্যাদি মোৰ চকুত পৰা নাছিল। তেতিয়াৰপৰাই মহৎমনা স্বাধীনচিঠীয়া মহামানৱ মহাত্মা মোহনদাস কৰমচাঁদ গান্ধীজীৰ দৰ্শন লাভৰ ধাউতি মোৰ মনত খৰধৰকৈ বাঢ়িবলৈ ধৰিলে আৰু মনে মনে সেই ধাউতি নিবৃত্তিৰ অৰ্থে চেগ চাবলৈ ধৰিলোঁ। এনেতে, মহাত্মা গান্ধীজী ভাৰত পৰ্যটনলৈ ওলোৱাৰ সন্ত্ৰেদ পাই, সেই চেগ ধৰিবলৈ সংকল্প কৰি উদগ্ৰীৰভাৱে বাট চাই ৰ'লোঁ। তাৰ পিছত শুনিলোঁ, বোলে, গান্ধীজীৰ সেই পৰ্যটন একে যাত্ৰাতে অসমলৈকো বিস্তৃত হ'ব; আহিয়েই পোন প্ৰথমে এদিন এৰাতিলৈ গুৱাহাটীত মিষ্টাৰ তৰুণৰাম ফুকন চাহাবৰ বঙলাত সদলে আলহী হ'ব। শুনি ৰং পালোঁ; আৰু মিঃ ফুকনলৈ লিখি, গান্ধীজীৰ অসম ভ্ৰমণৰ তালিকা এখন অনাই ল'লোঁ।

ইংৰাজী ১৯২১ চনৰ ২১ আগষ্ট তাৰিখ দেওবাৰে পুৱা ৮ বজাত গান্ধীজী তেজপুৰ ঘাটত নমাৰ কথা। সেই অনুসৰি, আমি তেজপুৰবাসীয়ে তিন দিনৰ আগৰেপৰা গান্ধীজীক আদৰিবৰ অৰ্থে জাহাজঘাটত সমবেত হ'বলৈ সষ্টম হ'লোঁহঁক; সেই উদ্দেশ্যে, গান্ধী আগমনৰ বাৰ্তা তেজপুৰ সদৰৰ সদৌ মৌজা, গাঁও আৰু লাগতিয়াল কেন্দ্ৰস্থানবোৰত সু-বহুলকৈ প্ৰচাৰ কৰিলোঁহঁক। নিৰ্ধাৰিত দিনা পুৱা ৬ বজাৰপৰা আৰম্ভ কৰি ৮ বজাৰ ভিতৰত তেজপুৰ জাহাজঘাটত সমবেত ৰাইজ নধৰা হ'ল, টাউনৰ আলিবাটত বিৰ-দি-বাট পাব নোৱৰাত পৰিল। কিন্তু এফেৰি আত্মকালৰ বিষয়ে এই হ'ল যে সেইদিনা উপজি পুৱাৰেপৰা বতৰৰ বিপাক ঘটিল, মেঘে নেৰানেপেৰাকৈ ধাৰাসাৰে বৰষুণ দিবলৈ ধৰিলে। তথাপি, ৰাইজ অকণো হতাশ হোৱা নাছিল, বতৰৰ আত্মকাললৈ আওকাণ কৰি তিতি-বুৰি জুৰুলি-জুপুৰি হৈ হাজাৰ-বিজাৰ ৰাইজে ঘাটৰপৰা একেথৰে উজনিমুৱা জাহাজ অহালৈ উদগ্ৰীৰভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ ধৰিলে। অলপ আচৰিত মানিবলগীয়া যে সেইদিনা জাহাজ অহাতো ভালেমান পলম ঘটিল। আমনি অনুভৱ কৰা নাছিল যদিও

একেথৰে চাই থকা ৰাইজে গা-মনৰ উচ্চপিচনিত চকু পিৰিকিয়াবলৈ ধৰিলে। ইফালে মৌচেপা বৰষুণ ধাৰাসাৰে পৰিবই লাগিছে, কিন্তু সমবেত উৎকণ্ঠিতচিতিয়া ৰাইজে তালৈ কটাহি কৰা নাই, তিতা তিতিছেই আধা তিতাবিলাকে গাৰ তিতা কাপোৰ চেপি ল'বলৈ বুলি জাহাজৰ বোট, অফিচ আৰু কাষৰ ৰে'লৰ অফিচ, মালগাড়ী ইত্যাদিত আশ্রয় লৈছেগৈ; মই অগত্যা ঘাটৰ কাষত খালী হৈ বৈ থকা মটৰ গাড়ী এখনত সোমাই আশ্রয় ল'বলৈ বাধ্য হ'লোঁ। এনেতে ভালেমান দূৰৈত ৰিণিকি ৰিণিকি জাহাজৰ ধোঁৱা দেখা গ'ল, দেখি উদ্গ্ৰীৰ ৰাইজ উৰুলীকৃত হৈ উঠিল; আৰু চাওঁতে চাওঁতে ডেৰঘণ্টামানৰ মূৰত, ৯ বজাত গান্ধীভাৰী জাহাজঘাট চাপিলহি।

জাহাজঘাটৰ বন্ধা বোটত ভিৰাই এছটা চিৰি লগাওঁতেই মই সবাতকৈ আগেয়ে লৰালৰিকৈ জাহাজত উঠিলোঁগৈ; আৰু মিঃ তৰুণ ফুকনে আঙুলি নিৰ্দেশেৰে দেখুৱাই দিয়া মাত্ৰকে মই গান্ধীজীক নমস্কাৰ জনালোঁ। সান্ধা হোৱা মাত্ৰে, চকুৰ আগত গান্ধীজীৰ শাৰীৰিক অৱয়ব সম্পৰ্কীয় মোৰ কল্পিত আৰ্জাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিল; দেখিলোঁ, গান্ধীজী মই কল্পনা কৰাৰ নিচিনা এজন ওখ-ডাঙৰ শকত-আৰত পুৰুষ নহয়, তেখেত মোৰ দৰেই চুটি-চাপৰ এগৰাকী সৰুফুটীয়া মানুহ। ক্ষুণ্ণকমান মই তেখেতৰ আপাদমস্তক থৰ লাগি নিৰীক্ষণ কৰি থাকোঁতেই, মিঃ ফুকনে এইবুলি গান্ধীজীৰ ওচৰত মোক ভেঁটাই দিলে, “এখেত এজন তেজপুৰৰ আগৰণুৱা দেশহিতৈষী অসমীয়া নেতা,— ৰায়চাহাব পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা।” শুনিয়াই গান্ধীজীয়ে জিকাৰ খাই উঠি ইংৰাজীতে এইভাৱে ক'লে, “আচৰিত, ৰায়চাহাব খিতাপধাৰীয়ে গান্ধীক আদৰিবলৈ আহে।” মিঃ ফুকনে ততালিকে চমুকৈ বুজাই ক'লে যে, আচলতে মই ৰাইজৰহে ‘ৰায়চাহাব’, যাচি দিয়া চৰকাৰী ৰায়চাহাব খিতাপ পিন্ধিও মই সততে সৰ্বতোভাৱে ৰাইজৰ ফলীয়া হৈ কাৰ্যক্ষেত্ৰত

আগ বাঢ়ে। ফুকনৰ মুখে কৈফিয়ৎ শুনি সিমানতে সেই বিষয়ে এইবুলি সামৰণি মাৰি গান্ধীজীয়ে মোলৈ চাই কৈ থ'লে, “যি হওক, আশাকৰোঁ খিতাপৰ কিৰীটিয়ে পাক ঘূৰণি খুৱাই আপোনাক ৰাইজৰ প্ৰতিকূলমুখীয়া নকৰক যেন।” মই মূৰ দোঁৱাই সৈমান হ'লোঁ। তাৰ পিছত, গান্ধীজীয়ে সহযাত্ৰী মৌলানা মহম্মদ আলি চাহাবৰ ওচৰত মোক ভেঁটাই দিয়াত, দুয়ো মোৰে সৈতে ‘স্বৰাজ’ বিষয়ক দুই-চাৰিটা কথা পাতি থাকোঁতেই, মোৰ সাজ-পাৰৰ ওপৰত সিবিলাকৰ চকু পৰিল। মই সেইদিনা অসমীয়া পাটৰ চুৰিয়া অসমীয়া পাটৰ কূৰ্তাচোলা পিন্ধি গাত আশী নম্বৰী সূতাৰ ঘৰত বোৱা চেলেং চটিয়াই লৈ গৈছিলোঁ। সিবিলাক দুয়োগৰাকীয়ে মোৰ চোলা-চুৰিয়া শলাগি উঠি, গাৰ চেলেংখনৰ একাঁচল গান্ধীজীয়ে হাতত লৈ পিটিকি চাই মোক সুধিলে, সেই চেলেং কাপোৰৰ সূতা স্বদেশীনে? মই উত্তৰ দিলোঁ, বোলোঁ— “সূতা ঘৰত কটা নহয়, দোকানৰপৰা কিনি আনি ঘৰত বোৱা কাপোৰহে।” গান্ধীজীয়ে শুনি নিৰানন্দমুৱা হৈ মোৰ মুখলৈ চাই এইবুলি কৈ থ'লে, “এই চাদৰৰ সূতা বিদেশী— বিলাতী! আশাকৰোঁ, আপোনাৰ চোলা-চুৰিয়াৰ দৰে চাদৰো অনতিপলমে সম্পূৰ্ণে স্বদেশী হয় যেন।” সেইক্ষণতে তেজপুৰৰ সৰাতো বৃদ্ধ টাউনবাসী বাবু মহেন্দ্ৰ নাথ দা উকীলে কাষ চাপি গৈ গান্ধী আৰু মৌলানা মহম্মদ আলি চাহাবক নমস্কাৰ জনালেগৈ। তেতিয়াও বৰষুণ এৰা নাই, একেৰাহে ধাৰাসাৰে ডবাপিটাকৈ পৰিয়েই আছে। এনেতে, গান্ধীজীয়ে মাত লগালে, “নামিবৰ নৌ হয়নে? বলা, পাৰলৈ উঠোঁহঁক।” মিঃ ফুকনে উত্তৰ দিলে, “আৰু ক্ষন্তেকমান অপেক্ষা কৰক, বৰষুণে অলপ শাম কাটক।” গান্ধীজীয়ে উচাট মাৰি অলপ উধাও হৈ ক'লে, “অ’ সেই বাবেহে ইমান পৰ অপেক্ষা কৰা হৈছে নেকি?— মই ভাবিছিলোঁ বোলোঁ জাহাজ ভিৰোৱা কাম শেষ হোৱা নাই বাবেহে আমি নামিব পৰা নাই। বৰষুণৰ বাবে আমি কিয় অপেক্ষা কৰিম? মেঘৰ

কাম মেঘে কৰি আছে, আমাৰ কাম আমি কৰোঁগৈ।” এইবুলি একে চোঁচাই নামি আহি গান্ধীজী সদলে পাৰত উঠিল। তেতিয়কৈ সজাই থোৱা বাগীত মহাত্মা গান্ধী আৰু মৌলানা মহম্মদ আলি চাহাবক সমাদৰে তুলি লৈ, ঘোঁৰাৰ সলনি স্বেচ্ছাসেৱক দলৰ মানুহেৰে টনাই শোভাযাত্ৰা আৰম্ভ কৰি দিয়া হ’ল; আগে-পিছে শোভাযাত্ৰীয়ে লোকাৰণ্যকৈ আগুৱাবলৈ ধৰিলে। আচৰিত, শোভাযাত্ৰা দহ কদমমান আগুৱাওঁতেই বৰষুণে শাম কাটিবলৈ ধৰিলে, ডাৱৰমুখীয়া আপুৰুগীয়া ৰ’দ-কাঁচলিয়ে চাটকৰে বতৰ মুকলি কৰি তুলিলে, আমি শোভাযাত্ৰীদলে টাউনৰ ঘাই আলিবাটৰ দুয়োকাষ ব্যাপী লানি পাতি নিৰূপিত আলহী বহা “হৰিবিলাস আগৰৱালা ডাঙৰীয়াৰ ‘পকীকুঠী’ৰ অভিমুখে, জাতীয় সঙ্গীতৰ তালে তালে পাৰ পেলাই উৰুলীকৃত হৈ আগুৱাবলৈ ধৰিলোঁহঁক। ধীৰ-গন্তীৰ মৰাল-খোজেৰে গতি কৰি আঠঘণ্টামানৰ মূৰত শোভাযাত্ৰী দল ‘আগৰৱালা পকী’ৰ জপনা মুখত (gate) উপনীত হোৱা মাত্ৰকে, তাৰপৰা আদৰণী সমিতিৰ গোপিনী সদস্যসকলে জাউৰি জাউৰিকৈ মঙ্গল উৰুলি দি মহাত্মা গান্ধীজীক আদৰি নিলেহি; আৰু তাৰেপৰা মৌলানা মহম্মদ আলি চাহাবক বৃদ্ধ উকীল মহেন্দ্ৰ বাবুৱে তেখেতৰ ঘৰত আলহী শুশ্ৰূষালৈ আদৰি লৈ গ’ল। ইফালে আমি গান্ধীজীক সুসজ্জিত পকীঘৰৰ ভিতৰলৈ আগুৱাই নি, আলধৰা সমিতিক গতাই দিলোঁগৈহঁক।

ভিতৰত আলধৰা সমিতিয়ে যতনাই থোৱা ছাগলী গাখীৰেৰে সৈতে জা-জলপান কৰাই গান্ধীজীক আলপৈচান ধৰিছে, বাহিৰত বজাৰ ৰোড আৰু পকীঘৰৰ সুবহুল টোলত দৰ্শক ৰাইজ নধৰা হৈছে আৰু ক্ৰমাৎ বাঢ়িবই লাগিছে, সমুখৰ আলিবাটত চলাচললৈ সন্ধি নোহোৱাত পৰিছে; বুজালেও ৰাইজে আঁতৰি নাযায়, নেতাৰ্গৰ বুজনী নামানে। শেহান্তৰত সেই বাব মোৰ মূৰত পৰিল; মই বিবিধ বিধানেৰে বুজাই-বৰাই চালোঁ,

কিন্তু মোৰ চেষ্টাও মিছা হ'ল, বৈ থকা নৈক বালি ভেটা দি বখাবলৈ চোৱাৰ নিচিনাহে পালোঁ; মহাত্মা গান্ধীজীৰ দৰ্শন নাপায় মানে ৰাইজ নাভাগে। গতিকে, অগত্যা এটা উপায় উলিয়াব লগাত পৰিলোঁ। ভাবি-চিন্তি ইয়াকে স্থিৰ কৰিলোঁহঁক যে, গান্ধীজীক পকীঘৰৰ চাদলৈ তুলি নি আসন দিয়া হওক, তেতিয়াহ'লে সমবেত ৰাইজে নিলগৰপৰা সমভাৱে দৰ্শন পাব। সেই অনুসৰি, মহাত্মা গান্ধী চাদৰ ওপৰলৈ উঠি উদং গাৰে কৃষ্ণভঙ্গীৰে থিয় দিলোঁগৈ; উদগ্ৰীৰ ৰাইজে হেঁপাহ পলুৱাই থৰ লাগি গান্ধী দৰ্শন উপভোগ কৰিবলৈ ধৰিলে। সেই সন্মোহিনী মূৰ্তিৰে পোৱাঘণ্টামান 'পকী'ৰ ওপৰত পৰমানন্দে দৰ্শকক দৰিশন দি, মহাত্মা গান্ধীজী আনন্দত আপ্লুত হৈ, অঙ্গিভঙ্গীৰে সৈতে প্ৰণাম-সম্ভাষণ জ্ঞাপন কৰি ৰাইজৰপৰা সাম্প্ৰতিকভাৱে বিদায় লৈ আকৌ তললৈ নামি আহিল। সমবেত দৰ্শক ৰাইজ অতৃপ্ত অন্তৰেৰে ধীৰে-শাঁতে দিহাদিহি ঘৰাঘৰি গ'ল।

আলহীক জিৰাবলৈ আহৰি দি আবেলি কেইঘণ্টামানৰ কাৰণে আমিও ঘৰাঘৰি হ'লোঁহঁক। তাৰ পিছত সন্ধিয়া সাত বজাৰপৰা 'পকী'ৰ সমুখত বহল ঘাঁহনি চোতালত দলিচা, সতৰঞ্চি, ত্ৰিপাল, নগাটাৰি পাৰি মজ্জলিচ বৈঠক পতা হ'ল। নিৰ্ধাৰিত কাৰ্যতালিকা অনুসৰি, টাউনৰ গণ্যমান্য লোকসকল, দূৰৈৰপৰা আহি অভ্যৰ্থনাত যোগ দিয়া ৰাইজৰ নেতা-শ্ৰেণী, ৰাইজৰ এভাগ আৰু টাউনবাসী সৰ্বসাধাৰণ মানুহ চাপি ধীৰে-শাঁতে যথাযোগ্য ঠাইত আসন ল'লেহি। এইখিনিতে উনুকিয়াই থ'বলগীয়া যে, মোতবাজে আন কোনো চৰ্কাৰী চাকৰীয়াল, পেঙ্গনীয়া আৰু গৱৰ্ণমেণ্ট খিতাপধাৰীয়ে সেই মজ্জলিচত যোগ দিয়া নাছিল। ৭ মান বজাত গান্ধীজী জিৰণি কোঠাৰপৰা ওলাই আহি থিয় দিয়া মাত্ৰকে সমবেত সমজুৱাই একচাবে উঠি থিয় দি তেখেতক সন্মান জনালে। তাৰ পিছত, আগেয়ে দিহা লগাই খোৱা সৰু চালপীৰা এখনৰ ওপৰত

পিচ্ গাৰু দিয়া আসনত মহাত্মা গান্ধীজী আমাৰ অনুৰোধ অনুসৰি উপবিষ্ট হ'ল। তেখেতে আসন গ্ৰহণ কৰিয়েই হিন্দী-গুজৰাটী ভাষাত, তেখেতৰ ভাৰত ভ্ৰমণৰ উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰি সুগভীৰ সাৰুৱা বক্তৃতা দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে; সমবেত ৰাইজে একাগ্ৰপতীয়া মনোযোগেৰে শুনি ৰাপ লগাই উপভোগ কৰিবলৈ ধৰিলে। সেই বক্তৃতাত গান্ধীজীয়ে 'স্বৰাজ' আৰু 'অসহযোগিতা' (non-co-operation) এই জটিল বিষয় দুটা বিশদকৈ বুজাই দিয়ে,— তেজপুৰত সেই দুই বিষয়ক সেয়ে পোন-প্ৰথম বক্তৃতা। সেই বক্তৃতা আঠ বজাৰপৰা দহ বজালৈকে পুৰা দুঘণ্টা একেৰাহে খণ্ডা নিছিগাকৈ দিয়া হৈছিল; আৰু শ্ৰোতাৰ্গে নীৰৱে নিবিষ্টমনেৰে শুনিছিল। বক্তৃতাৰ অন্তত, পিছদিনাৰ কাৰ্যতালিকাৰ আভাস দি, গান্ধীজীয়ে বিনীতভাৱে উপস্থিত ৰাইজৰ ওচৰত বিদায় লৈ ভিতৰ সোমালগৈ; আমিও সকলোটি দিহাদিহি ঘৰমুৱা হ'লোঁহঁক।

কঠিন শব্দৰ অৰ্থ :

- মহামানৱিক — মহৎ মনুষ্যসুলভ, মানুহ সম্বন্ধীয় উচ্চ ধাৰণা।
- বিৰ-দি-বাট-নোপোৱা — মানুহৰ জুমৰ মাজেদি বাট উলিয়াব নোৱাৰা অৱস্থা হোৱা।
- মৌচেপা — ধাৰাসাৰ।
- আপাদমস্তক — ভৰিৰ পৰা মূৰলৈ।
- গান্ধীভাৰী জাহাজ — গান্ধীজী অহা জাহাজখন।
- বোট — Boat, নাও,
- ভিৰাই — বেগাই।
- তেতিপ্ৰণে — তেতিয়াই, ততালিকে।
- কদম — খোজ।

আলধৰা	— লগুৱা, আলপৈচান ধৰা ল'ৰা।
কৃষ্ণভঙ্গী	— শ্ৰীকৃষ্ণই কৰা শৰীৰৰ ভাঁজ বা ভংগিমা।
পোৱাঘণ্টা	— এঘণ্টাৰ চাৰিভাগৰ এভাগ অৰ্থাৎ ১৫ মিনিট।
সতৰঞ্চি	— নানা বৰণীয়া কপাহী দলিচা।
মজ্জলিচ্	— সভা, বৈঠক।

আৰ্হি প্ৰশ্ন

(ক) অতি চমু প্ৰশ্ন (প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ মূল্যাংক— ১)

- ১। 'অসমত মহাত্মা গান্ধীৰ পোন প্ৰথম পদাৰ্পণ' শীৰ্ষক পাঠটি ক'ৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে?
- ২। মহাত্মা গান্ধীয়ে কেতিয়া প্ৰথমবাৰৰ বাবে অসম ভ্ৰমণ কৰিছিল?
- ৩। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ আত্মজীৱনীখনৰ নাম লিখা।
- ৪। 'আগৰৱালা পকী' ক'ত অৱস্থিত?
- ৫। গান্ধীজীৰ সন্মানাৰ্থে 'পকী'ৰ সন্মুখত আয়োজিত মজ্জলিচত উপস্থিত থকা চৰকাৰী খিতাপধাৰী ব্যক্তিগৰাকীৰ নাম লিখা।

(খ) চমু প্ৰশ্ন (প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ মূল্যাংক— ২ অথবা ৩)

- ১। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই ৰচনা কৰা দুখন নাটকৰ নাম লিখা।
- ২। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই সম্পাদনা কৰা তিনিখন আলোচনীৰ নাম লিখা।
- ৩। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই ৰচনা কৰা তিনিখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

- ৪। মহাত্মা গান্ধীয়ে ভাৰতৰ গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলক কি বুলি সম্বোধন কৰি চিঠি লিখিছিল?
- ৫। ‘অসমত মহাত্মা গান্ধীৰ পোন প্ৰথম পদাৰ্পণ’ শীৰ্ষক পাঠটিত উল্লেখ থকা দুগৰাকী স্বাধীনতা যোদ্ধাৰ নাম লিখা।

(গ) দীঘল প্ৰশ্ন (প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ মূল্যাংক— ৪ অথবা ৫)

- ১। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই মহাত্মা গান্ধীৰ কোনবোৰ কাৰ্যৰ কাৰণে গান্ধীজীক লগ পাবলৈ উদ্গ্ৰীৰ হৈ পৰিছিল?
- ২। গান্ধীজীৰ প্ৰথম অসম ভ্ৰমণ সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।
- ৩। গান্ধীজী আৰু পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ মাজৰ কথোপকথনখিনি তোমাৰ ভাষাত বুজাই লিখা।
- ৪। গান্ধীজীৰ অসম ভ্ৰমণৰ সময়ত ক’ত কোনে মজলিচ বৈঠকৰ আয়োজন কৰিছিল, বুজাই লিখা।
- ৫। “আচৰিত, ৰায়চাহাব খিতাপধাৰীয়ে গান্ধীক আদৰিবলৈ আহে।”— এই কথাষাৰ কোনে কি প্ৰসংগত কৈছিল বুজাই লিখা।

পাঠবোধ :

ভাৰতবৰ্ষৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ অপ্রতিদ্বন্দ্বী নেতা মহাত্মা গান্ধীয়ে ১৯২১ চনৰ আগষ্ট মাহত প্ৰথমবাৰৰ বাবে অসম ভ্ৰমণ কৰে। ২১ তাৰিখে তেওঁ তেজপুৰত উপস্থিত হয়। গান্ধীজীৰ সান্ধাৎ লাভ কৰিবলৈ উদ্গ্ৰীৰ হৈ থকা পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই তেজপুৰীয়া ৰাইজৰ লগত ৰাতিপুৰাতে জাহাজঘাটত উপস্থিত হয়। তেতিয়া ধাৰাসাৰ বৰষুণ দি আছিল। সেই বৰষুণত তিতি-বুৰি মানুহবোৰে গান্ধীজীৰ দৰ্শন লাভৰ

বাবে অপেক্ষা কৰি আছিল। প্ৰায় ৯.৩০ বজাত নিৰ্দিষ্ট জাহাজখন ঘাট চাপিল। পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই তৎক্ষণাৎ জাহাজত উঠি গান্ধীজীৰ ওচৰ চাপিল। গান্ধীজীৰ লগত অসম কংগ্ৰেছৰ নেতা তৰুণৰাম ফুকনো আহিছিল। তৰুণৰাম ফুকনে গান্ধীজীক গোহাঞিবৰুৱাৰ পৰিচয় দি “তেজপুৰৰ আগৰণুৱা দেশহিতৈষী অসমীয়া নেতা,— ৰায়চাহাব পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা” বুলি ক’লে যে চৰকাৰী খিতাপধাৰী হ’লেও গোহাঞিবৰুৱাই ৰাইজৰ হকে মাত মাতে। গান্ধীজীয়ে গোহাঞিবৰুৱাক ঘৰতে সূতা কাটি বৈ উলিওৱা খদৰৰ কাপোৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে পৰামৰ্শ দিয়ে। গান্ধীজীক তেজপুৰীয়া ৰাইজে শোভাযাত্ৰা কৰি আগৰৱালা পৰিয়ালৰ ‘পকী’লৈ আগ বঢ়াই নিয়ে। পকীত তেওঁক জা-জলপানেৰে আপ্যায়ন কৰা হয়। কিছু সময় পাছত তেওঁ উপস্থিত ৰাইজক উদ্দেশ্য কৰি ‘স্বৰাজ’ আৰু ‘অসহযোগ’ সম্পৰ্কে এটি দীঘলীয়া ভাষণ প্ৰদান কৰে। গান্ধীজীৰ ভাষণ শুনাৰ পাছত গোহাঞিবৰুৱাই নিজ ঘৰলৈ বুলি খোজ লয়।

ওপৰঞ্চি তথ্য :

তৰুণৰাম ফুকন হ’ল সেই সময়ৰ অসম প্ৰদেশ কংগ্ৰেছ কমিটীৰ নেতা। তৰুণৰাম ফুকন, নবীনচন্দ্ৰ বৰদলৈ আদি মুক্তিযোদ্ধা কেইজনমানৰ নেতৃত্বতে অসমত অসহযোগ আন্দোলনৰ সূচনা হয়। তেজপুৰৰ ‘পকীকুঠী’ৰ গৰাকী হৰিবিলাস আগৰৱালা হ’ল জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ ককাক।

শিক্ষকৰ প্ৰতি :

শিক্ষকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাৰ আত্মজীৱনী ‘মোৰ সোঁৱৰণী’ আৰু লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ আত্মজীৱনী ‘মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ’ পঢ়িবলৈ পৰামৰ্শ দিব।